هزارتوی ذهن

نبرد رسانه‌ها در مغز ما

چگونه موج اخبار منفی می‌توانند روان ما را ویران کنند

مریم مرامی
کارشناس ارشد علوم شناختی

این روزها اخبار سنگین بسیار وبرانگری وجود دارد. کارشناسان روان‌شناسی می‌گویند که باید محدودیت‌های خود را بدانید و اینکه چه زمانی باید گوشی را کنار بگذارید.

پیمایش در رسانه‌های اجتماعی این روزها می‌تواند مانند یک کابوس باشد. شما درمورد ترس و وحشت جنگ بین اسرائیل و حماس می‌خوانید و بعد درباره تنفر و انزجار جنگ بین اوکراین و روسیه مطالبی را می‌بینید. از سوی دیگر، در حال رصد آخرین اخبار آب و هوایی وبرانگر هستید. ممکن است احساس کنید همه چیز در حال فروپاشی است. البته این می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر سلامت روان شما داشته باشد. شاید احساس کنید در حال غرق‌شدن هستید. شما نه‌تنها با استرس‌های معمول زندگی روزمره -شغل، امور مالی، روابط شخصی- دست و پنجه نرم می‌کنید، بلکه اکنون به جدی‌ترین مشکلاتی که دنیا با آن مواجه است فکر می‌کنید. الگوریتم‌های رسانه‌های اجتماعی به منافعه‌برانگیزترین محتواها تمایل دارند، بنابراین این قیدها جزءهایی را به شما نشان می‌دهند که شما را برانگیخته و باعث می‌شوند که نسبت به این مسائل واکنش نشان دهید، به‌طوری که با اسکن وسواس‌گونه رسانه‌ها و گشت‌وگذار در اخبار ناگوار، اضطراب و نگرانی شما افزایش می‌یابد. به گفته کارشناسان روان‌شناسی، این به یک مشکل جدی تبدیل شده است. مردم بیش از حد اخبار منفی را دریافت می‌کنند و این نه‌تنها بر شخص آنها تأثیر می‌گذارد، بلکه بر کل جامعه تأثیر می‌گذارد. مردم می‌توانند برخی از اخبار بد را تحمل کنند، اما اگر اخبار بد بیش از اندازه باشد چه؟

استرس، تدریجی و تصاعدی است. یک چیز باعث شروع استرس می‌شود و بعد یک چیز دیگر و باز یک چیز دیگر. ناگهان می‌بینید که در چرخه استرس گرفتار شده‌اید، حتی زمانی که تلاش می‌کنید از اخبار بد در رسانه‌های اجتماعی دوری کنید باز هم استرس می‌تواند در طول روز ادامه داشته باشد.

انجام برخی از کارها که استرس شما را در لحظه افزایش می‌دهد، می‌تواند استرس شما را در کل روز هم افزایش دهد. دریافت بسیاری از اخبار منفی می‌تواند حداقل برای مدتی باعث اضطراب و افسردگی شود اما به‌تدریج زیاد اضطراب، افسردگی و PTSD در افرادی که سابقه تجربه آن شرایط را داشته‌اند، تشدید می‌کند. مردم اغلب به این دلیل که اتفاق بدی در حال رخ‌دادن است، می‌خواهند راهی برای رفع مشکلی که درمورد آن می‌خوانند، بیابند. هنگامی که ما در حال بررسی اوضاع هستیم، به نوعی به دنبال حل مشکل می‌گردیم. فکر می‌کنیم اگر چند پست و چند مقاله بیشتر بخوانیم، اگر اطلاعات بیشتری به دست بیاوریم، شاید مشکل را درک کنیم. این فقط بر خود فرد تأثیر نمی‌گذارد. وقتی تعداد زیادی از افراد استرس احساس جهان را به‌طور همزمان تجربه می‌کنند، این مسئله می‌تواند باعث شود که به یکدیگر ضربه بزنند. ما ممکن است متوجه آن نباشیم، که وقتی فردی در جایی به شما بی‌ادبی کرد، شاید این دلیل باشد که او مقالات خبری وحشتناک زیادی خوانده است. اضطراب ناشی از اخبار به می‌تواند احساس ما را از انجام دو حل وقوع است منحرف کند. شما فکر می‌کنید که همه چیز و همه، بدترین هستند اما ممکن است کمی از آن، روی شخص شما تأثیر بگذارد. شاید اخبار وحشتناک از سراسر جهان زندگی روزمره شما را تجربه نداشته باشد. مگر اینکه درمورد آنها مطالعه کنید و مهم است که تشخیص دهید چه زمانی از این چرخه خارج شوید.

ما باید آگاه باشیم، اما وقتی با آگاهی از گذشته عبور می‌کنیم و احساس می‌کنیم که درمورد تمام فرار می‌گیریم و اغلب فلج می‌شویم و حس می‌کنیم که در معرض تهدید دائمی هستیم، همه اینها به‌وضوح به یک مکان منفی تبدیل می‌شود. بخشی از آنچه اتفاق می‌افتد اخبار منفی هستند، بنابراین به ما این حس را می‌دهد که دائما در خطر هستیم و آسیب‌پذیر هستیم و دنیا مکان بسیار خطرناکی است.

افراد برای حفظ تعادل زندگی‌شان باید فارگرفتن در معرض رسانه‌های اجتماعی و اخبار را محدود کنند. خوشبختانه برخی از اخبار برای آگاه‌شدن و بررسی آنچه مردم انلاین می‌گویند کاملا نگارانه، اما اگر زیاده‌روی کنید ممکن است به شما آسیب برساند. هنگامی که به اندازه کافی مطالعه کردید تا بدانید چه خبر است، به چیزهای دیگری فکر کنید که از انجام آنها لذت می‌برید و به شما کمک می‌کند سلامت روان خود را حفظ کنید.

اگر احساس می‌کنید در اخبار غرق شده‌اید، لازم است که ارزش‌های خود را در نظر بگیرید و اینکه چگونه می‌توانید بر اساس آن ارزش‌ها در زندگی روزمره خود عمل کنید. به این فکر کنید که می‌خواهید چه کسی باشید و چه کاری را می‌خواهید انجام دهید. این می‌تواند ذهن شما را در زمانی که احساس غرق‌شدن می‌کنید، متمرکز کند.

اگر احساس می‌کنید در حال حاضر کسی هستید که نمی‌خواهید باشید، به کارهای کوچکی فکر کنید که می‌توانید انجام دهید تا به کسی که می‌خواهید باشید، تبدیل شوید. در مورد کارهایی که می‌توانید انجام دهید تا به آن هدف نزدیک‌تر شوید فکر کنید تا توانایی بیشتری در کنترل استرس و احساس خوب ذهنی داشته باشید و در مورد کارهایی که می‌توانید برای کمک به حل مشکلاتی که نگران آنها هستید انجام دهید.

یک قدم از شبکه‌های اجتماعی تأکید کنید. برخی از پیام و نوتیفکیشن‌ها بسیار مزاحم هستند. از گوشی خود یک قدم به عقب برگردید. یک قدم از عوامل استرس‌زا عقب‌نشینی کنید، چراکه چرخه استرس‌زا بسیار به‌زودی به شما آسیب می‌رساند.

اقدام موضعی درباره مسائلی که نگران آن هستید می‌تواند به شما کمک کند سلامت روانی خود را حفظ کنید، زیرا در غیر این صورت مسئله آن مسائل، بسیار دور و دشوار به نظر برسد. شاید نتوانید به حیل پایان دهید، اما شاید بتوانید به برخی از افراد اهداف خود کمک کنید یا جامعه خود را وادار به انجام کاری کنید که به یک مسئله بزرگ‌تر کمک می‌کند.

مردم از این شرایط خسته و ناامید هستند. گاهی اوقات می‌خواهید تنها شوید و فقط به فکر خود و تسلی‌دهنده خود باشید ولی این بدترین کاری است که می‌توانید برای سلامت روان خود انجام دهید. برای حفظ سلامت روانی خود ارتباط با مردم مهم است، گاهی می‌توانید با مردم ارتباط برقرار کنید و در همان زمان بخشی از راه‌حل یک مشکل باشید.

سازمان‌های زمین‌شناسی در دنیای مدرن

انتظارات، چالش‌ها و درس‌هایی از مفهوم ایرانی آن

حمید نظری*

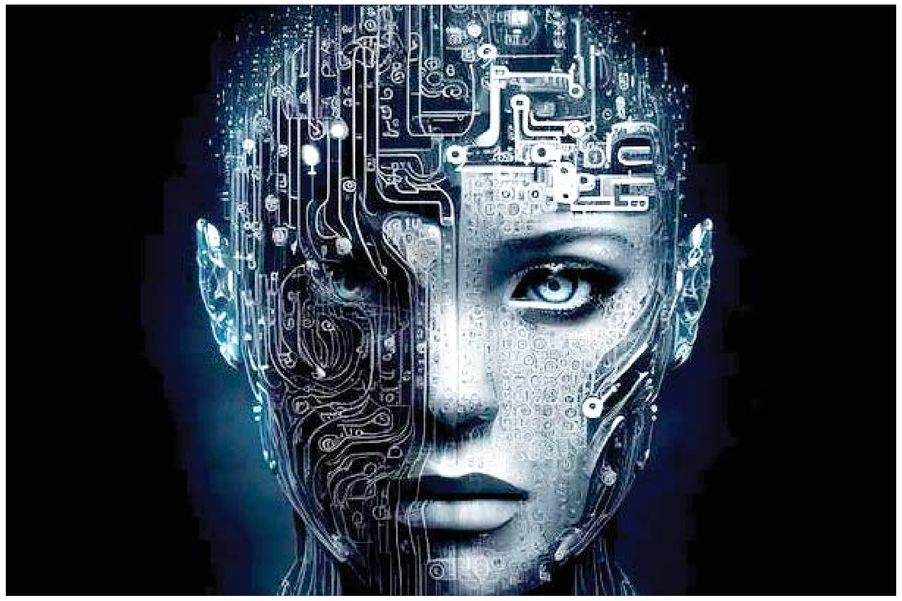

انتخاب موضوع و مصاحبه پیش‌رو به پشتوانه بیش از سه دهه فعالیت حرفه‌ای نوبسنده در سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور و پژوهشکده علوم زمین با چت جی‌پی‌تی است که در اینجا با پیشنهاد او از آن با نام «لونا» (Luna) یاد شده است. در این مصاحبه انتظارات، اهداف و مأموریت یک سازمان زمین‌شناسی مدرن در جهان بیشرو را در هم‌سنجی با سازمان زمین‌شناسی ایران به‌عنوان نماینده‌ای از سازمان‌های وابسته و مصرف‌کننده بودجه و اعتبارات عمومی کشور از میان مجموعه دیگر سازمان‌های زمین‌شناسی شکل گرفته در جهان سوم به بحث گذاشته و پاسخ‌ها و دیدگاه‌های «لونا» درباره مجموعه بایدها و نبایدهای راهبردی علمی و مدیریت منابع انسانی و نقش مورد انتظار از سازمان‌های زمین‌شناسی در توسعه پایدار، حفاظت از محیط زیست، مدیریت منابع و کاهش مخاطرات زمین‌شناختی بررسی می‌شود. از این‌رو بیراه نخواهد بود که چه خوشایندی و چه ناخرسندی و دل‌آزردگی احتمالی ناشی از برخی دیدگاه یا تفسیر ارائه‌شده در این سیاهه را از نظر حقوقی بیشتر متوجه «لونا» بدانیم تا نگارنده؛ به هر روی در این گزاره، چالش‌های پیش‌روی سازمان‌های زمین‌شناسی (مانند نوراقکن روشنی‌بخش راه و آینده پیش‌روی کشورها و نه چون فانوسی دستاویز دولت‌ها یا وابستگی‌های حزبی و جناحی) در سیستم‌های تمامیت‌خواه، جایی که ملاحظات سیاسی اغلب بر صلاحیت‌های حرفه‌ای برتری می‌یابد و در نتیجه منجر به چالش‌های مدیریتی و تضعیف اثربخشی و اعتبار سازمانی می‌شود از نگاه هوش مصنوعی بررسی شده و به تفکیک به گفتوگو واگذارده شده است. در طول بحث، بر اهمیت استقلال حرفه‌ای، یکپارچگی علمی و همکاری بین‌المللی برای چیرگی بر این چالش‌ها و انجام مأموریت سازمان‌های زمین‌شناسی با هدف و در راستای خدمت به منافع عمومی و ارتقای رفاه جامعه تأکید شده است. نیازها و خواسته‌های یک سازمان زمین‌شناسی را می‌توان به‌عنوان بایدها و خواستهای اساسی که مأموریت، عملیات و اهداف آن را هدایت می‌کنند، تعریف کرد که دربرگیرنده رویکردهای گوناگونی است که به وظایف سازمان، ذی‌نفعان، منابع و اهداف آن پیوند می‌خورد:

۱- دانش و تخصص علمی: یک سازمان زمین‌شناسی نیاز به دسترسی به دانش، تخصص و روش‌های علمی به‌روز دارد تا وظایف اصلی خود را به طور مؤثر انجام دهد. این شامل تخصص در زمینه‌هایی مانند زمین‌شناسی، ژئوفیزیک، هیدرولوژی، سنجش از دور و علوم محیطی و همچنین مهارت در تجزیه و تحلیل داده‌ها، مدل‌سازی و روش‌های تفسیر است.

۲- ارزیابی و مدیریت منابع: محور اصلی مأموریت یک سازمان زمین‌شناسی، نیاز به ارزیابی، مدیریت و استفاده پایدار از منابع زمین‌شناسی مانند مواد معدنی، ذخایر انرژی، آب و زمین است. این شامل انجام بررسی‌ها، نقشه‌برداری و فعالیت‌های اکتشافی برای شناسایی پتانسیل منابع، ارزیابی ذخایر و اطلاع‌رسانی استراتژی‌های مدیریت منابع است.

۳- ارزیابی و کاهش خطر: سازمان‌های زمین‌شناسی نقش مهمی در ارزیابی و کاهش خطرات و خطرات زمین‌شناسی مانند زمین‌لرزه، رانش زمین، فوران‌های آتشفشانی و سونامی ایفا می‌کنند. این امر مستلزم توانایی نظارت و تجزیه و تحلیل فرایندهای زمین‌شناسی، توسعه سیستم‌های هشدار اولیه و اجرای اقداماتی برای کاهش آسیب‌پذیری و افزایش انعطاف‌پذیری در برابر بلایای طبیعی است.

۴- حفاظت از محیط زیست: با توجه به رابطه نزدیک بین زمین‌شناسی و محیط زیست، سازمان‌های زمین‌شناسی مسئولیت حفاظت و حفاظت از اکوسیستم‌های طبیعی، تنوع زیستی و پایه‌های میراث زمین‌شناسی را دارند. این شامل ارزیابی اثرات زیست‌محیطی، نظارت بر سطوح آلودگی و توسعه استراتژی برای اصلاح و حفاظت از محیط زیست است.

۵- برنامه‌ریزی و توسعه زیرساخت‌ها: بررسی‌ها و ارزیابی‌های زمین‌شناسی برای برنامه‌ریزی و توسعه زیرساخت‌ها از جمله طراحی و ساخت راه‌ها، پل‌ها، سدها و ساختمان‌ها ضروری است. سازمان‌های زمین‌شناسی اطلاعات ارزشمندی را در تخصص‌های زمین‌شناسی مهندسی و ژئوتکنیک فراهم می‌دارند تا اطمینان حاصل کنند که پروژه‌های زیربنایی برای مقاومت در برابر چالش‌های زمین‌شناختی و به حداقل رساندن خطرات طبیعی برای ایمنی جانی و اموال مستعد ساخته شده‌اند.

۶- آموزش عمومی و اطلاع‌رسانی: سازمان‌های زمین‌شناسی در آموزش عموم، سیاست‌گذاران و ذی‌نفعان درباره فرایندها، مخاطرات و منابع زمین‌شناسی نقش دارند. این شامل انتشار اطلاعات از طریق نشریات، کارگاه‌ها، سمینارها و کمپین‌های آگاهی عمومی برای ارتقای درک، دانش و تصمیم‌گیری آگاهانه مرتبط با زمین‌شناسی و پیامدهای اجتماعی آن است.

۷- همکاری و شبکه‌سازی: همکاری و مشارکت با سازمان‌های دولتی، دانشگاه‌ها، صنعت و سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی برای موفقیت سازمان‌های زمین‌شناسی ضروری است. با تقویت همکاری، به اشتراک‌گذاری تخصص‌ها و استفاده از منابع، سازمان‌ها می‌توانند ظرفیت خود را برای رسیدگی به چالش‌های پیچیده زمین‌شناسی، دسترسی به اطلاعات مشترک و به حداکثر رساندن تأثیر آنها افزایش دهند.

در کشوری مانند ایران با برخورداری از منابع زمین‌شناسی قابل توجه و در مواجهه با چالش‌های گوناگون در مسیر توسعه، یک سازمان زمین‌شناسی می‌تواند انتظارات و مأموریت‌های متعددی با هدف کمک به تاب‌آوری ملی و توسعه پایدار داشته باشد. برخی از انتظارات و مأموریت‌های کلیدی برای سازمان زمین‌شناسی در ایران می‌تواند شامل سرتیترهایی مانند: «مدیریت منابع، ارزیابی و کاهش خطرات زمین‌شناختی، توسعه زیرساخت، حفاظت و مدیریت محیط زیست، پژوهش و نوآوری علمی» باشد. از این نگاه، انتظار و مأموریت یک سازمان حاکمیتی مانند سازمان زمین‌شناسی در ایران، به‌هم‌پردازی از زمین‌شناسی کشور برای توسعه پایدار و در عین حال رسیدگی به چالش‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی است. سازمان با انجام این مأموریت‌ها می‌تواند نقشی حیاتی در ارتقای تاب‌آوری ملی و ارتقای رفاه جامعه ایران ایفا کند. به طور کلی، نیازها و خواسته‌های یک سازمان زمین‌شناسی درباره محور پیشرفت دانش علمی، مدیریت منابع زمین‌شناسی، کاهش خطرات، حفاظت از محیط‌زیست، حمایت از توسعه زیرساخت‌ها، آموزش عموم و تقویت همکاری است. با بردباختن به این نیازها و خواسته‌ها، سازمان‌های زمین‌شناسی می‌توانند مأموریت خود را انجام دهند و به توسعه پایدار، تاب‌آوری و رفاه عمومی کمک کنند. در مقابل، مهم‌ترین چالش سازمان‌های زمین‌شناسی چهار سوم در برگسفیلیس کشورهای در حال توسعه که با سیستم‌های اداری با تمایلات تمامیت‌خواهی و پیشرفت سریع فناوری در جهان آزاد مواجه هستند، در دو عامل «دسترسی به منابع و دومخدری» و «شکاف فناوری و نوآوری» خلاصه می‌شود:

دسترسی به منابع و دومخدری: سیستم‌های اداری تمامیت‌خواه منابع را به شدت کنترل می‌کنند و ممکن است برنامه‌های سیاسی را بر فعالیت‌های علمی اولویت دهند. سازمان‌های زمین‌شناسی برای عملکرد مؤثر نیاز به دسترسی به بودجه، تجهیزات، داده‌ها و پرسنل دارند. این سیستم‌هایی، موانع بوروکراتیک، فساد و عدم استقلال می‌توانند مانع از توانایی بررسی‌های زمین‌شناسی برای انجام مستقل و مؤثر کار خود شوند. بدون منابع کافی و آزادی عمل، این نظرسنجی‌ها ممکن است برای همکاشفین با پیشرفت‌های فناوری و نوآوری در جهای دیگر مشکل داشته باشند.

شکاف فناوری و نوآوری: پیشرفت‌های روزافزون نوآوری و فناوری در جهان آزاد می‌تواند شکاف قابل‌توجهی را بین کشورهای توسعه‌یافته و درحال‌توسعه از نظر قابلیت‌های سازمان‌های زمین‌شناسی ایجاد کند. دسترسی به فناوری، نرم‌افزار و روش‌های پیشرفته برای انجام سازمان‌های زمین‌شناسی دقیق و جامع بسیار مهم است. بااین‌حال، در کشورهایی با سیستم‌های اداری تمامیت‌خواه ممکن است سرمایه‌گذاری محدودی در تحقیق و توسعه، زیرساخت‌های فناوری و آموزش وجود داشته باشد. این امر می‌تواند منجر به افزایش نابرابری فناوری شود و رقابت سازمان‌های زمین‌شناسی در این کشورها در مقیاس جهانی یا حتی هماکاشفین با پیشرفت‌های اساسی در این زمینه را چالش‌برانگیز کند.

سیستم‌های اداری توتالیتر دارای سازوکارهای متعددی هستند که از طریق آنها می‌توانند کارشناسان حرفه‌ای و متفکر را به کارکنانی بی‌انگیزه و مطیع تبدیل کنند:

کنترل: ساختارهای توتالیتر اغلب کنترل شدیدی بر جنبه‌های مختلف جامعه از جمله حوزه حرفه‌ای اعمال می‌کنند. این کنترل می‌تواند از طریق نظارت، سانسور و تهدید به مجازات برای مخالفان آشکار شود. تحت چنین شرایطی، متخصصان ممکن است در بیان نظرات خود یا دنبال کردن ایده‌های نوآورانه‌ای که وضعیت موجود را به چالش می‌کشد، دچار محدودیت شوند.

مداخله فرازمانی (سیاسی): ساختارهای تمامیت‌خواه بیشتر وفاداری سیاسی را بر شایستگی حرفه‌ای ترجیح می‌دهند. این امر می‌تواند سیستم انتصاب افراد به سمت‌های کلیدی بر اساس وفاداری آنها به سیستم شود تا شایستگی یا تخصص آنها. حرفه‌ای‌هایی که مقاومت می‌کنند یا به عنوان بی‌وفا تلقی می‌شوند، ممکن است با تبعیض، تنزل رتبه یا حتی اخراج و اذیت مواجه شوند که منجر به فرهنگ همنوایی و اطاعت می‌شود.

فرصت‌های محدود برای پیشرفت: در سیستم‌های توتالیتر، فرصت‌های پیشرفت شغلی ممکن است منوط به نشان‌دادن وفاداری باشد تا شایستگی یا موفقیت فردی. این می‌تواند برای حرفه‌ای‌ها مانعی برای برتری یا انتکار ایجاد کند، زیرا چشم‌انداز ارتقای آنها ممکن است بیشتر به ارتباطات سیاسی بستگی داشته باشد تا مهارت‌ها یا مشارکت‌هایشان.

محدودیت منابع: سامانه‌های توتالیتر ممکن است منابع را بر اساس ملاحظات سیاسی به جای اولویت‌های راهبردی یا نیازهای حرفه‌ای تخصیص دهند. این می‌تواند سبب کمبود بودجه یا تخصیص نادرست منابع برای سازمان‌های زمین‌شناسی، محدودکردن ظرفیت آنها برای انجام تحقیقات، خرید تجهیزات یا سرمایه‌گذاری در روزآمدی و توسعه حرفه‌ای شود. کاهش عملکرد و اهداف سازمان‌های زمین‌شناسی مدرن در چنین شرایطی می‌تواند عمیق باشد:

ازدست‌دادن استعداد و تخصص: متخصصان با استعداد ممکن است به دلیل ناامیدی از دخالت‌های سیاسی یا فرصت‌های محدود برای رشد حرفه‌ای سازمان را ترک کنند یا به حاشیه بروند. این ازدست‌دادن تخصص می‌تواند توانایی سازمان را برای انجام تحقیقات با کیفیت بالا، ارائه ارزیابی‌های دقیق یا توسعه استراتژی‌های مؤثر برای مدیریت منابع تضعیف کند.

نوآوری و کیفیت سرکوب‌شده: ترس از تلافی یا عدم حمایت از تفکر مستقل می‌تواند مانع نوآوری و خلاقیت را در سازمان‌های زمین‌شناسی خفه کند. حرفه‌ای‌ها ممکن است تمایلی به پیشنهاد ایده‌ها یا رویکردهای جدید نداشته باشند، که منجر به رکود و ازدست‌رفتن فرصت‌ها برای پیشرفت‌های فناوری یا اکتشافات معدنی می‌شود.

کاهش اعتماد و اعتبار: حمایت سیاسی در تصمیم‌گیری‌های استخدامی می‌تواند اعتماد و اطمینان به یکپارچگی و بی‌طرفی سازمان زمین‌شناسی را از بین ببرد. ذی‌نفعان، از جمله سازمان‌های دولتی، سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و مردم، ممکن است سازمان را مغرضانه یا سیاسی تلقی کنند و اعتبار آن را به‌عنوان منبع قابل اعتماد اطلاعات و تحلیل علمی تضعیف کنند. این از دست دادن اعتماد می‌تواند پیامدهای جدی برای توانایی سازمان برای جذب بودجه، مشارکت ایمن و تأثیرگذاری بر تصمیمات خط‌مشی ضروری برای پیشبرد توسعه اقتصادی داشته باشد. بدون تخصص مستقل و بی‌طرف، ارزیابی‌ها و توصیه‌های سازمان ممکن است مغرضانه یا غیرقابل‌اعتماد تلقی شوند و تأثیر و نفوذ آنها را کاهش دهند.

مدیریت ناکارآمد منابع: تخصیص منابع بر اساس ملاحظات سیاسی به جای نیازهای حرفه‌ای می‌تواند منجر به ناکارآمدی رشد اقتصادی پایدار تضعیف می‌کنند. تحمیل سیستم‌های اداری تمامیت‌خواه می‌تواند کارشناسان حرفه‌ای و متفکر را از طریق کنترل، مداخله سیاسی، فرصت‌های محدود و محدودیت منابع به کارکنانی بی‌انگیزه و پیرو تبدیل کند. این تحول عملکرد و اهداف سازمان‌های زمین‌شناسی مدرن را از طریق فرسایش استعدادها، سرکوب نوآوری، تضعیف اعتبار و ترویج ناکارآمدی تضعیف می‌کند.

با توجه به چالش‌های ناشی از سیستم‌های اداری ایدئولوژیک و فقدان انگیزه و دانش حرفه‌ای در سازمان‌های زمین‌شناسی، می‌توان راهبردهای متعددی را برای افزایش کارایی و اطمینان از تولید اطلاعات درست، شفاف و دقیق در نظر گرفت:

توسعه و آموزش حرفه‌ای: سرمایه‌گذاری در برنامه‌های آموزشی و توسعه حرفه‌ای مستمر می‌تواند به ارتقای مهارت‌ها و دانش کارکنان در سازمان‌های زمین‌شناسی کمک کند. این برنامه‌ها می‌توانند تخصص فنی، روش‌های علمی، مهارت‌های ارتباطی و استانداردهای اخلاقی را پوشش دهند. با توانمندسازی کارکنان با شایستگی‌های لازم، سازمان‌ها می‌توانند ظرفیت خود را برای تولید اطلاعات باکیفیت و قابل اعتماد بهبود بخشند.

استحداد و ارتقای مبتنی بر شایستگی: اجرای فرایندهای استخدام و ارتقای شفاف و مبتنی بر شایستگی می‌تواند به کاهش تأثیر ملاحظات سیاسی کمک کند و اطمینان حاصل کند که پست‌ها بر اساس صلاحیت‌ها و شایستگی‌ها به جای وفاداری پر می‌شوند. این می‌تواند نیروی کار یادگیرنده و حرفه‌ای‌تر را با تمرکز بر دستیابی به مأموریت و اهداف سازمان پرورش دهد.

خودمختاری و استقلال: از رتقای خودمختاری و استقلال در سازمان‌های زمین‌شناسی می‌تواند متخصصان را قادر کند تا کار خود را بدون دخالت یا فشار سیاسی ناروا انجام دهند. ایجاد مکانیسم‌هایی برای حفاظت از استقلال سازمان، مانند دستورات روشن، پادمان‌های سازمانی و حمایت از افشاگران، می‌تواند به محافظت در برابر برنامه‌های ایدئولوژیک و ترویج تولید اطلاعات بی‌طرفانه کمک کند.

همکاری و شبکه‌سازی: تسهیل همکاری و شبکه‌سازی با همتایان بین‌المللی، مؤسسات دانشگاهی، سازمان‌های تحقیقاتی و جامعه مدنی می‌تواند فرصت‌های ارزشمندی را برای تبادل دانش، ظرفیت‌سازی و قرارگرفتن در معرض بهترین شیوه‌ها فراهم کند. با تعامل با ذی‌نفعان مختلف، سازمان‌های زمین‌شناسی می‌توانند به منابع، تخصص و شبکه‌های پشتیبانی دسترسی داشته باشند که می‌تواند اثربخشی و اعتبار آنها را افزایش دهد.

مشارکت عمومی و شفافیت: ترویج شفافیت و تعامل با مردم می‌تواند اعتماد و اعتبار را در کار سازمان‌های زمین‌شناسی افزایش دهد. این می‌تواند شامل انتقال فعال یافته‌ها، روش‌شناسی و عدم قطعیت‌ها به مردم، درخواست بازخورد و نظرات از ذی‌نفعان و فراهم‌کردن راه‌هایی برای بررسی و پاسخ‌گویی عمومی باشد. با پرورش فرهنگ باز و شفاف، سازمان‌ها می‌توانند اعتماد عمومی را در کار خود ایجاد کنند و تصمیم‌گیری آگاهانه را رتقا دهند.

تنوع و گوناگونی منابع مالی: تکیه و وابستگی صرف به بودجه دولتی می‌تواند سازمان‌های زمین‌شناسی را در برابر نفوذ سیاسی و محدودیت‌های بودجه‌ای آسیب‌پذیر کند. بررسی منابع مالی جایگزین، مانند مشارکت‌های بخش خصوصی، حمایت‌های بشردوستانه و کمک‌های مالی بین‌المللی، می‌تواند ثبات و استقلال مالی بیشتری را فراهم کند. متنوع‌کردن منابع مالی همچنین می‌تواند انگیزه ادارات ایدئولوژیک را کاهش دهد و تداوم عملیات را تضمین کند.

با اجرای این راهکارها برای مقابله با این چالش‌ها، برای ذی‌نفعان در این کشورها از جمله دولت‌ها، سازمان‌های بین‌المللی، سازمان‌های غیردولتی و بخش خصوصی، ضروری است که سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های آموزشی، پژوهشی و فناوری در اولویت قرار گیرد. ارتقای شفافیت، پاسخ‌گویی و استقلال علمی نیز می‌تواند به کاهش تأثیر سیستم‌های اداری تمامیت‌خواه بر بررسی‌های زمین‌شناسی کمک کند. علاوه بر این، توسعه همکاری‌ها و مشارکت‌های بین‌المللی می‌تواند فرصت‌هایی را برای به اشتراک‌گذاری دانش، ظرفیت‌سازی و دسترسی به منابع و تخصص فراهم کند و به برکردن شکاف بین کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه در زمینه زمین‌شناسی کمک کند. سازمان‌های زمین‌شناسی می‌توانند بر چالش‌های ناشی از سیستم‌های اداری ایدئولوژیک و کمبود انگیزه و دانش تخصصی فائق آیند و از این طریق کارایی خود را افزایش داده و به وظیفه خود در تولید اطلاعات شفاف و دقیق به نفع کشور کمک کنند. مهم‌ترین تفاوت یک سازمان زمین‌شناسی مدرن در یک کشور توسعه‌یافته و سازمان زمین‌شناسی در کشورهای در حال توسعه از جهان سوم همچون سازمان زمین‌شناسی ایران در اولویت‌های وظیفه، انتظارات، مأموریت‌ها و روش‌های مدیریتی آنهاست که تحت تأثیر عواملی مانند سیستم‌های حاکمیتی، در دسترس بودن منابع، زیرساخت‌های فناورانه و اجتماعی است:

۱- اولویت‌های کاری و انتظارات

کشورهای توسعه‌یافته اغلب بررسی‌های جامع زمین‌شناسی، تحقیقات و مدیریت منابع را برای حمایت از توسعه پایدار، حفاظت از محیط زیست و کاهش خطر در اولویت قرار می‌دهند.

در مقابل، با توجه به اتکای کشور به ذخایر غنی معدنی و هیدروکربنی برای رشد اقتصادی و ثبات ژئوپلیتیکی، سازمان زمین‌شناسی ایران ممکن است با اولویت‌های فوری‌تری مرتبط با استخراج منابع، امنیت انرژی و توسعه زیرساخت‌ها مواجه شود.

۲- مأموریت و اهداف

سازمان‌های زمین‌شناسی در کشورهای توسعه‌یافته معمولا مأموریت‌های گسترده‌تری بر تحقیقات علمی، حفاظت از محیط زیست و آموزش عمومی دارند. آنها ممکن است بر پایداری طولانی‌مدت، حفاظت از تنوع زیستی و سازگاری با تغییرات آب و هوایی تأکید کنند.

مأموریت سازمان زمین‌شناسی ایران ممکن است بیشتر به سمت دستیابی به اهداف کوتاه‌مدت اقتصادی و استراتژیک مانند به حداکثر رساندن استخراج منابع، ارتقای رشد صنعتی و حمایت از توسعه زیرساخت‌ها برای افزایش تاب‌آوری و امنیت ملی باشد.

۳- روش‌های مدیریت

در کشورهای توسعه‌یافته، سازمان‌های زمین‌شناسی اغلب با سطوح بالایی از استقلال، استقلال حرفه‌ای و شفافیت فعالیت می‌کنند. فرایندهای تصمیم‌گیری معمولا بر اساس شواهد علمی، بررسی همتایان و مشاوره با ذی‌نفعان است.

مدیریت سازمان زمین‌شناسی ایران ممکن است تحت تأثیر ملاحظات سیاسی، کنترل متمرکز و بخش‌نامه‌های از بالا به پایین باشد. تصمیم‌گیری ممکن است منافع سیاسی و اقتصادی را بر دقت علمی و مشارکت عمومی در اولویت قرار دهد.

۴- زیرساخت فناوری

سازمان‌های زمین‌شناسی در کشورهای توسعه‌یافته به فناوری پیشرفته، تجزیه و تحلیل داده‌ها و ابزارهای مدل‌سازی برای انجام بررسی‌های پیچیده زمین‌شناسی، سنجش از دور و پایش محیطی دسترسی دارند.

سازمان زمین‌شناسی ایران ممکن است به دلیل تحریم‌ها، محدودیت‌های بین‌المللی منابع و چالش‌های تخصیص منابع با محدودیت‌هایی در زیرساخت‌های فناوری، در دسترس بودن داده‌ها و ظرفیت تحقیقاتی مواجه شود.

۵- همکاری بین‌المللی

سازمان‌های زمین‌شناسی در کشورهای توسعه‌یافته اغلب درگیر همکاری‌های گسترده بین‌المللی، تبادل دانش و ابتکارات ظرفیت‌سازی با سایر کشورها، مؤسسات پژوهشی و سازمان‌های بین‌المللی هستند.

سازمان زمین‌شناسی ایران ممکن است به دلیل تحریم‌ها، محدودیت‌های سفر و چالش‌های تخصیص منابع با محدودیت‌های در زیرساخت‌های فناوری، در دسترس بودن داده‌ها و ظرفیت تحقیقاتی مواجه شود.

۶- همکاری بین‌المللی

سازمان‌های زمین‌شناسی در کشورهای توسعه‌یافته اغلب درگیر همکاری‌های گسترده بین‌المللی، تبادل دانش و ابتکارات ظرفیت‌سازی با سایر کشورها، مؤسسات پژوهشی و سازمان‌های بین‌المللی هستند.

سازمان زمین‌شناسی ایران ممکن است به دلیل تحریم‌ها، محدودیت‌های سفر و چالش‌های تخصیص منابع با محدودیت‌های در زیرساخت‌های فناوری، در دسترس بودن داده‌ها و ظرفیت تحقیقاتی مواجه شود.

در مجموع، در حالی که هر دو سازمان زمین‌شناسی چه در کشورهای پیشرو و چه در کشورهای در حال توسعه همچون ایران هدف مشترکی از پیشرفت دانش زمین‌شناسی و پشتیبانی از نیازهای اجتماعی دارند، تفاوت‌ها در اولویت‌ها، وظیفه، انتظارات، مأموریت‌ها و روش‌های مدیریتی آنها منعکس‌کننده زمینه‌های اجتماعی-اقتصادی-سیاسی و فناوری گسترده‌تری است که در آن فعالیت می‌کنند.

علم و جامعه

نوروز و شکفتن شکوفه

بهار را برای فرزندان این سرزمین پر از بندر دانایی کنیم

حسن فتاحی

نوروز

سال نو همزمان با بیداری زاستار/ طبیعت آغازیده و همه‌جا رنگ و بوی تازه گرفته است/ اگرچه سرزمین خومان/ ایران، چهار فصل است/ بهار را می‌توان در جای‌جای آن یافت. نه از آن روی که چهره طبیعت تغییر می‌کند، بلکه بهار برای ایرانی‌ها یادآور یکی از بلندترین سنت‌های فرهنگی ایران‌اند. این سرزمین کهن است؛ یادآور نوروز. یکی از دیباچه‌های عالی‌رتبه پیشین کشورمان، فردوس مجلسی، درباره نوروز جمله ماندگاری گفته‌اند: «نوروز سنت نیست، فرهنگ است.» و براساس نوروز از درخشان‌ترین بخش‌های فرهنگی ایران است. چه خوب است که نوروز را که البته بخش تعطیلات آن تمام شد، اما حال و هوای آن چه‌بسا تا میانه‌های اردیبهشت ادامه دارد، همزمان با شکفتن شکوفه‌های بهاری، به کاشتن بذرهایی در مغز فرزندانمان کوشش کنیم. بهار و بس از آن، تابستان، دو فصلی هستند که زمین و زمان و آسمان و ایران، دست‌به‌دست هم می‌دهند تا انسان از زیر پایش گرفته تا آسمان بالای سرش سرمست شود و بیاموزد. شاید برای بزرگ‌ترها که غرق مشکلات اقتصادی هستند و بمباران شوارق‌ها لحظه‌ای آرامش برایشان نگذاشته، پیرامونشان جلوهای نداشته باشد و حوصله نکنند به برگ‌های تازه درختان و گوجه‌های خرامان بنگرند؛ اما برای کودکان و نوجوانان سرشار از زیبایی و آموختنی است. در این یادداشت کوتاه می‌خواهم از خوانندگان دعوت کنم تا بهار و تابستان را بر از شکفتن شکوفه‌های دانش‌پروری برای کودکان کنند.

زمین

زمین در بهار گویی از خواب برمی‌خیزد. گویی سبزه‌ها و درختان و جمن‌ها از ژار سر می‌دهند. زاستار/ طبیعت آواز خوانان را می‌آغازد. به این بیداری، صدای پرندگان را هم بیفزایید. اگر در شهرهای بزرگی همچون تهران و اصفهان به سر می‌برید، دست کودکانتان را بگیرید، به بوستان‌ها بروید. گونه‌های زیادی از درختان و درختچه‌ها و گل‌های زینتی کاشته‌شده را خواهید دید. صدای جوی آب را در برخی بوستان‌ها می‌توان شنید. در کنار آن می‌توان گربه‌ها را د